

ДОСЛІДЖЕННЯ ІННОВАЦІЙНОГО СКЛАДНИКА ЕКОНОМІЧНОЇ БЕЗПЕКИ ПІДПРИЄМСТВА

Ольга Іляш, *д. е. н., професор*,
КПІ ім. Ігоря Сікорського
м. Київ, Україна
ORCID ID: 0000-0002-7882-3942
e-mail: oliai@meta.ua

Ілона Коваленко, *студентка 3 курсу*,
КПІ ім. Ігоря Сікорського
м. Київ, Україна
ORCID ID: 0009-0008-9077-4240
e-mail: kovalenko.ilona@icloud.com

Як зазначають сучасні науковці, можливість переходу на інноваційний шлях розвитку залежить від рівня економічної безпеки інноваційної діяльності українських підприємств [3; 4]. Цифровізація глобальної економіки змінює концепцію економічних відносин, де вирішення питань забезпечення економічної безпеки має пріоритетне значення для досягнення незалежності, ефективності та стабільності суспільного життя. Тренди відкритості та цифровізації підвищують уразливість господарюючих суб'єктів до негативного зовнішнього впливу, у зв'язку з чим дослідження теоретичних аспектів досягнення економічної безпеки інтелектуальної діяльності представляється актуальною дослідницькою задачею.

Аналіз джерел дозволяє уточнити поняття економічної безпеки інноваційної діяльності підприємств як стану захищеності важливих інтересів економічних суб'єктів у зовнішньо-економічній, виробничо-господарській, інноваційно-технологічній, фінансово-інвестиційній, соціальній та інформаційній сферах на всіх стадіях реалізації інтелектуального потенціалу у вигляді проведення наукових досліджень і розробок, впровадження нових технологій та подальшої комерціалізації кінцевого продукту. Згідно з запропонованим визначенням можна представити наступну класифікацію видів економічної безпеки інноваційної діяльності представлену на рис. 1.

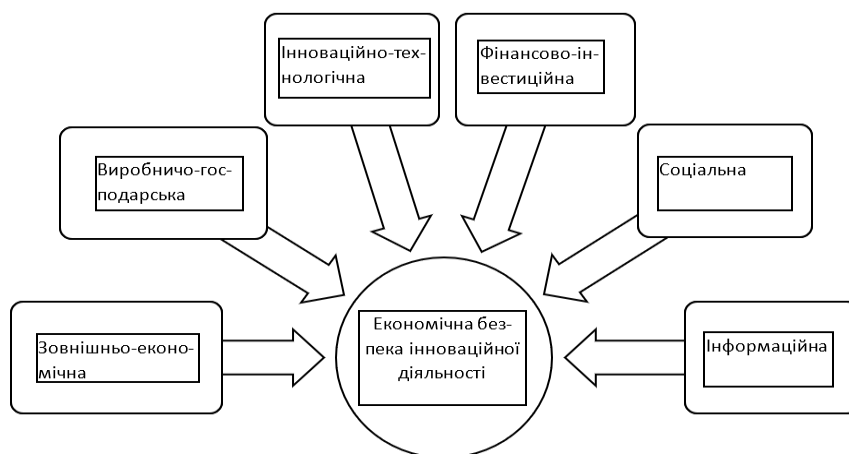

Рисунок 1 - Класифікація видів економічної безпеки у сфері інноваційної діяльності
Джерело: складено на основі [2; 4]

Отже, успішна політика держави в галузі забезпечення економічної безпеки інноваційної діяльності повинна забезпечувати досягнення всіх видів безпеки, представлених на рис. 1. Реалізація комплексу заходів щодо забезпечення економічної безпеки у сфері інноваційної діяльності здійснюється на основі системи критеріїв і показників, що дозволяють одержати кількісну оцінку ступеня досягнення економічної безпеки суб'єкта. В даний час відсутня єдина методика оцінки рівня економічної безпеки діяльності в області інновацій.

Однак можна виділити два підходи до оцінки рівня досягнення економічної безпеки у сфері інноваційної діяльності. З точки зору першого підходу, критерієм досягнення економічної безпеки є наявність резервів і запасів для інноваційної діяльності [1]. З точки зору другого підходу, досягнення економічної безпеки означає інноваційний розвиток як таке [3]. Кількісні критерії, які можна використовувати для оцінки ступеня досягнення економічної безпеки інноваційної діяльності, наведено на рис. 2.

Індикатори економічної безпеки інноваційної діяльності	Критерії забезпечення інноваційного розвитку
1. Індикатори соціально-економічного розвитку підприємства. 2. Індикатори захисту результатів інноваційної діяльності. 3. Індикатори фінансового стану	1. Індикатори глобальної конкурентоспроможності. 2. Частка інноваційних товарів і послуг в обсязі випуску товарів та послуг. 3. Витрати на R&D. 4. Кількість патентів.

Рисунок 2 - Індикатори та критерії інноваційного складника економічної безпеки підприємств

Джерело: складено автором

Синтез цих двох підходів до оцінки рівня економічної безпеки інноваційної діяльності дозволяє комплексно оцінювати ступінь її досягнення як з точки зору забезпечення умов для інноваційного розвитку, так і з точки зору створення резервів і запасів діяльності в області інновацій. Такі показники, як індикатори соціально-економічного розвитку, показники фінансування інноваційної діяльності та величини витрат на НДДКР необхідно розглядати в динаміці, а також за допомогою порівняльного аналізу визначати провідні регіони України і відсталі регіони.

Показники ступеня захищеності результатів інноваційної діяльності, показники частки інноваційних товарів і послуг, індикатори конкурентоспроможності необхідно порівнювати з аналогічними досягнутими в розвинених економіках світу. Наближення до лідируючих економік можна розцінювати як досягнення підвищення економічної безпеки діяльності в області інновацій.

Література:

1. Ахновська І.О., Болгов В.Є. Забезпечення інноваційної безпеки національної економіки. Економіка і організація управління. № 2 (22). 2016. С.17-27.
2. Вовченко О.В. Інновації у промисловості :вплив на економічну безпеку України: монографія. Київ: ВНЗ «Університет економіки та права «КРОК», 2021. 134 с.
3. Гавриш О.А., Черняк Г.М. Інноваційний розвиток як необхідна складова економічної безпеки сучасних підприємств. Економічний вісник Національного технічного університету України «Київський політехнічний інститут». 2014. № 11. С. 451-455. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/evntukpi_2014_11_71
4. Steil, B.; Victor, D. G.; Nelson, R. R. (2002). Technological Innovation and Economics Performance. A Council of Foreign Relations Book. Princeton University Press.